

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

5031 *Reial decret 297/2009, de 6 de març, sobre titularitat compartida en les explotacions agràries.*

La dona, principalment en l'àmbit de l'explotació familiar, comparteix amb l'home les tasques agràries, de les quals assumeix bona part i hi aporta tant béns com treball. Tanmateix, aquesta feina no té suficient reconeixement jurídic, valor econòmic i reflex social, ja que no transcendeix l'àmbit familiar. Això és degut normalment al fet que, en aquests casos, només figura una persona física com a titular per explotació agrària, cosa que dificulta que es valori adequadament la seva participació en els drets i obligacions derivats de l'explotació agrària en condicions d'igualtat. Per tant, es fa necessària la consideració dels dos cònjuges o, si s'escau, persones lligades amb una relació d'anàloga afectivitat reconegudes o inscrites en algun registre públic, dedicats a l'explotació agrària com a cotitulars, perquè el seu treball i altres drets d'aquestes persones, la gran majoria dones, sigui reconegut.

La Constitució, a l'article 14, proclama el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó de sexe. A més, l'article 9.2 estableix que els poders públics han de promoure les condicions per aconseguir que siguin efectives la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra.

La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, insta els poders públics a aconseguir que aquesta igualtat sigui real i efectiva en tots els àmbits socials i econòmics, mitjançant l'adopció d'accions positives que contribueixin a garantir l'esmentat dret fonamental. Així, a l'article 30, preveu la figura jurídica de la titularitat compartida, com a mesura adreçada a fer efectiva la igualtat entre dones i homes en el sector agrari, i aconseguir el ple reconeixement del treball de les dones en l'àmbit rural, i a aquests efectes encomana als ministeris d'Agricultura, Pesca i Alimentació (actualment, de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí), i de Treball i Afers Socials (actualment, de Treball i Immigració) i d'Igualtat; a emprendre el desplegament normatiu necessari.

Així mateix, en la seva disposició final quarta referida a la titularitat compartida, la Llei 45/2007, de 13 de desembre, per al desenvolupament sostenible del medi rural, estableix que per a la igualtat efectiva de dones i homes el Govern ha de promoure i desplegar el règim de cotitularitat de béns, drets i obligacions en el sector agrari i la corresponent protecció de la Seguretat Social.

En compliment dels mandats legals esmentats, i amb el fi d'aconseguir la igualtat efectiva i la no-discriminació entre homes i dones, com preconitzen les normes indicades, el present Reial decret desplega la figura de la titularitat compartida de les explotacions agràries, prenent en consideració les persones que constitueixen la parella, titularitat que, de conformitat amb el nostre ordenament jurídic, és la que fonamenta l'atribució de drets i obligacions derivats de l'activitat agrària i, si s'escau, de les activitats complementàries.

El present Reial decret, tanmateix, només és la primera de les mesures destinades a donar compliment a aquest manament de promoció i desplegament de la titularitat compartida d'explotacions, i per tant és d'abast limitat a causa de la necessitat d'operar dins dels límits que, per emetre reglaments, té el Govern. Aquesta primera mesura ha d'anar acompanyada en el futur d'altres que faran necessària o convenient la promulgació de lleis civils, mercantils, fiscals o laborals l'elaboració de les quals exigeix un estudi més detallat. Per això, el Reial decret opera en el camp de la regulació merament administrativa de les explotacions agràries, crea una figura addicional preferencial a les que ja preveu la Llei 19/1995, de 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries, i amplia el règim de reducció de quotes a favor de determinats familiars del titular de l'explotació agrària que estableix la Llei 18/2007, de 4 de juliol, per la qual es procedeix a la integració dels treballadors per compte propi del règim especial agrari de la Seguretat Social en el règim

especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms, per a les dones que, com a titulars de l'explotació i complint la seva activitat professional els requisits de contribució a les activitats agràries i complementàries en els termes previstos per la Llei, s'incorporin a l'activitat agrària amb la consegüent alta en el règim corresponent de la Seguretat Social.

En la tramitació d'aquest Reial decret han estat consultades les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats.

En virtut d'això, a proposta dels ministres de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí; d'Igualtat, i de Treball i Immigració, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 6 de març de 2009,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

1. El present Reial decret té per objecte promoure a efectes administratius la titularitat compartida de les explotacions agràries entre els cònjuges o persones lligades amb una relació d'anàloga afectivitat, inscrites en algun registre públic, amb els drets i les obligacions derivats del règim de modernització de les explotacions agràries i altres normes del sistema de la política agrària comuna en la seva aplicació a Espanya i als efectes d'estendre els beneficis en la cotització a la Seguretat Social que preveu la disposició addicional primera de la Llei 18/2007, de 4 de juliol, a les dones que ostentin la dita cotitularitat, en els termes que assenyala l'article 7.3.

2. Això no afecta la titularitat civil de la propietat de les explotacions, llevat que expressament els cotitulars segueixin en aquest aspecte les normes civils i mercantils d'àmbit general i inscrivin l'esmentat règim en el Registre de la Propietat.

Article 2. *Definicions.*

1. Als efectes del present Reial decret s'entén com a:

a) Titularitat compartida: aquella en què tant la dona com el seu cònjuge o persona que hi està lligada amb una relació d'anàloga afectivitat inscrita en algun registre públic compleixen els requisits de l'article 4.1 de la Llei 19/1995, de 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries, i declaren aquesta circumstància a l'autoritat competent de la comunitat autònoma respectiva als efectes de la seva inscripció en el Registre regulat a l'article 5.

b) Autoritat competent: aquella a la qual, pertanyent a la comunitat autònoma en el territori de la qual estigui ubicada l'explotació o la major part d'aquesta, correspongui la recepció, verificació i comunicació de les declaracions de cotitularitat.

2. Així mateix, s'apliquen les definicions que recull l'article 2 de la Llei 19/1995, de 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries. El que disposa l'apartat anterior s'entén sense perjudici de l'aplicació d'altres figures d'explotacions agràries prioritàries i de l'aplicació de les definicions dels articles 2 i 3 de la Llei 19/1995, de 4 de juliol.

Article 3. *Abast i efectes.*

1. Les ajudes, pagaments, drets de producció, primes, quotes o altres mesures d'efecte equivalent que corresponguin al titular de l'explotació s'atribueixen conjuntament als cotitulars que hagin comunicat a l'administració competent l'existència de la cotitularitat, i a aquest efecte és necessari assenyalar el compte conjunt en què s'hagin de fer efectius els ingressos corresponents.

2. Comunicada a l'autoritat competent la titularitat compartida per les parts que la integren, produeix els seus efectes des del moment en què aquesta la rep.

Article 4. *Extinció i modificació de la titularitat compartida.*

1. La titularitat compartida es pot extingir per renúncia dels titulars o pot ser acordada d'ofici per l'autoritat competent si deixa de reunir algun dels requisits de l'article 2, per les causes establertes a les lleis i altres disposicions de caràcter general i per resolució judicial.

2. Els cotitulars de l'explotació han de comunicar a l'autoritat competent qualsevol variació de les dades que afecti el contingut de les dades que figuren en el Registre de titularitat compartida en el termini d'un mes des que la variació tingui lloc.

Article 5. *Registre de la titularitat compartida.*

1. Al ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí hi ha d'haver un Registre en què es reflecteixin les declaracions de titularitat compartida, i les seves variacions, rebudes de l'autoritat competent de les diferents comunitats autònomes.

2. L'esmentat Registre ha de contenir, almenys, la identificació dels cotitulars i, si s'escau, del representant designat per aquests, així com la identificació de l'explotació i el seu número d'identificació fiscal.

3. Les comunitats autònomes han de comunicar mensualment al Ministeri de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí les dades facilitades pels cotitulars, així com les seves variacions, als efectes de la seva constància en el registre.

Article 6. *Confidencialitat de les dades.*

Les administracions públiques han de garantir la confidencialitat de les dades rebudes, les quals només poden ser utilitzades per a la finalitat concreta per a la qual han estat subministrades, de conformitat amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

Article 7. *Incentius.*

1. Les administracions públiques poden establir ajudes públiques, subvencions, preferències en suports i altres mesures incentivadores a fi de promoure l'accés i permanència de les dones a la titularitat compartida de les explotacions agràries.

2. En la concessió de les ajudes a la primera instal·lació d'agricultors joves, les comunitats autònomes poden considerar els cotitulars com a socis d'una entitat associativa, als efectes d'atorgar les ajudes íntegres per jove incorporat, encara que es tracti de la mateixa explotació, si almenys un d'ells és dona.

3. El cònjuge del titular d'una explotació agrària a què es refereix la disposició addicional primera de la Llei 18/2007, de 4 de juliol, per la qual es procedeix a la integració dels treballadors per compte propi del règim especial agrari de la Seguretat Social en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms, que es constitueixi en cotitular de l'explotació, té dret als beneficis en la cotització a la Seguretat Social a què es refereix la disposició esmentada, sempre que es compleixin les condicions que s'hi estableixen.

El que preveu el paràgraf anterior és aplicable al membre de la parella de fet que es constitueixi en cotitular de l'explotació agrària, una vegada es reguli, en l'àmbit d'aplicació del sistema de la Seguretat Social i dels règims que el formen, l'abast de l'enquadrament de les parelles de fet dels titulars d'explotacions agràries, de conformitat amb el que preveu la disposició addicional segona de l'esmentada Llei 18/2007, de 4 de juliol.

Disposició addicional única. *Habilitació.*

Es faculta els titulars dels ministeris de Medi Ambient, i Medi Rural i Marí; de Treball i Immigració; d'Igualtat, i d'Economia i Hisenda, a dictar, en l'àmbit de les seves competències, les disposicions necessàries per al desplegament i l'aplicació del que disposa aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Títols competencials.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.1a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals. Se n'exceptua l'apartat 3 de l'article 7, que es dicta a l'empara del que estableix l'article 149.1.17a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 6 de març de 2009.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència,
MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ